

XYLOTOMICKÁ A ANTRAKOLOGICKÁ ANALÝZA VYBRANÝCH OBJEKTŮ ZE STŘEDNÍ DOBY BRONZOVÉ VE STRAŠKOVĚ¹

Jan Novák

ÚVOD

V roce 1999 byl v souvislosti se stavbou dálnice D 8 proveden záchranný archeologický výzkum v poloze „Pod Vínkem“ v těsné blízkosti obce Straškov, okr. Litoměřice. Výzkum zde probíhal na ploše 5 ha a celkem zde bylo zjištěno 54 objektů. Kromě kůlových jamek a dalších sídlištních objektů byly zjištěny i hroby s kamennými závaly, obkroužené kruhovými příkopy či žlaby. Během záchranného výzkumu byl ze 4 objektů (obj. 4, 25, 30, 32) odebrán i xylotomický a antrakologický materiál. Objekty č. 25 a 4 byly datovány do střední až mladší doby bronzové, obj. č. 32 do štítarského období a obj. č. 30, který obsahoval materiál z různých pravěkých period, byl zřejmě novověkého stáří.

METODIKA

K antrakologické analýze bylo předáno 8 vzorků (kontextů) pocházejících ze 4 objektů. Uhlíky a dřeva byly manuálně vybírány přímo na lokalitě v průběhu záchranného výzkumu. Stav uhlíků byl z hlediska zachovalosti dobrý, ale struktura dřev byla poměrně špatně zachována.

Jednotlivé zlomky byly lámány (příčný lom) a prohlíženy stereomikroskopem o zvětšení 40× na příčném lomu. Dále byl na plastelině pomocí žiletky vytvořen podélný a tangenciální lom, který byl prohlížen mikroskopem při zvětšení do 250× (*Schweingruber 1978*).

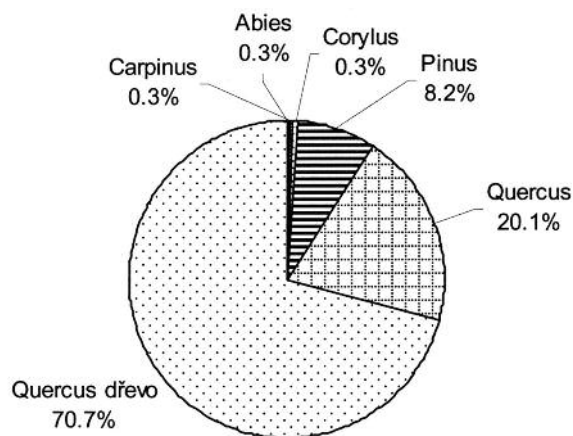
VÝSLEDKY

Celkem bylo provedeno 304 určení a bylo zjištěno 5 druhů dřevin (*obr. 1*). Výraznou dominantou souboru byl dub (*Quercus sp.*). V souboru byl zjištěn v 276 určeních.

Dub byl jediný taxon, který byl zjištěn při analýze dřev (215 určení). Přestože nalezené kousky dřev byly ve špatném stavu, je poměrně překvapující, že se zde zachovala. Kousky dřev byly zachovány v hrobové jámě objektu 25 a zásypu objektu 30. Přítomnost dřev byla vázána na fragmenty bronzů, což pravděpodobně hrálo významnou roli pro jejich zachování. Dub (*Quercus sp.*) byl dominantně zastoupen i mezi uhlíky (61 určení, tj. 68,1 %).

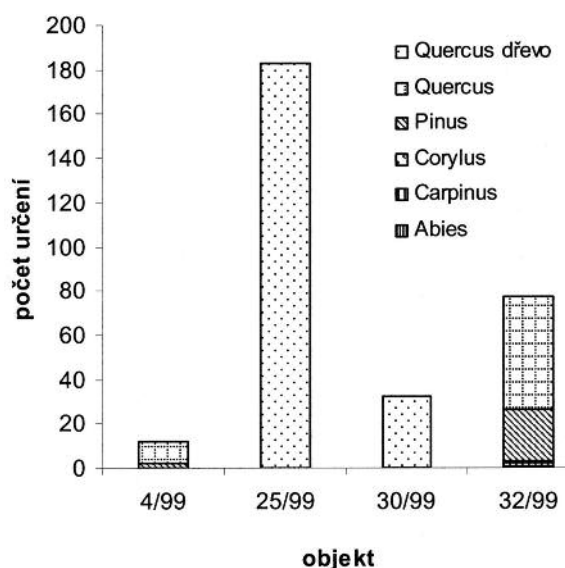
Další výrazněji zastoupenou dřevinou je borovice lesní (*Pinus sylvestris*), která byla v souboru zjištěna ve 25 určeních. Borovice byla zjištěna pouze mezi uhlíky, mezi kterými byla zastoupena ve 28,1 % určeních. V okolí lokality byla pravděpodobně hojně rozšířena a byla využívána jako běžné palivové dříví.

Z dalších dřevin byl mezi uhlíky ojediněle zjištěn habr (*Carpinus betulus*), jedle (*Abies alba*) a líska (*Corylus avellana*).

Obr. 1. Četnost analyzovaných dřev a uhlíků z objektů 4, 25, 30 a 32

¹ Práce byla vytvořena za podpory grantu MSM 6007665801.

Obr. 2. Druhová skladba vybraných objektů

porostliny a světlé pastevní a pařezinné lesy. Jestliže srovnáme rekonstrukci vegetace na základě antrakologické analýzy s mapou potenciální přirozené vegetace (Neuhäuslová 2001), zjistíme, že se obě shodují.

DISKUZE A ZÁVĚR

Vzhledem k tomu, že xylotomickou analýzou byly všechny kousky zachovalých dřev určeny jako dub (*Quercus sp.*), lze uvažovat o selektivním výběru této dřeviny. Na druhou stranu je dubové dřevo velmi trvanlivé, a tak nelze vyloučit, že další druhy se ve studovaných objektech nezachovaly. Zachování dřeva bylo pravděpodobně významně ovlivněno přítomností fragmentů bronzu v blízkosti dřev.

Druhové složení uhlíků přibližuje složení palivového dříví, které pravděpodobně odráží nejrozšířenější dřeviny v blízkosti lokality. Na základě antrakologické analýzy můžeme v blízkém okolí předpokládat světlé borové doubravy, přecházející v dubohabřiny. Přítomnost kyselých borových doubrav s ojedinělou přítomností jedle lze očekávat na šterkopískovém podloží a výskyt dubohabřin byl vázán na druhohorní slínovce a slinité pískovce. Spíše než zapojený les lze očekávat

LITERATURA

- Neuhäuslová, Z. 2001: Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. Praha.
 Schweingruber, F. H. 1978: Mikroskopische Holz Anatomie. Zug.

XYLOTOMISCHE UND ANTHRAKOLOGISCHE ANALYSE VON AUSGEWÄHLTEN OBJEKTEN DER MITTELBRONZEZEIT IN STRAŠKOV

*Im Verlaufe einer Notgrabung im Jahre 1999 konnte ein xylotomisches und anthrakologisches Material aus 4 Objekten (Obj. 4, 25, 30, 32) geborgen werden. Auf Grund der xylotomischen Analyse wurden alle erhaltenen Hölzer als Eiche (*Quercus sp.*) bestimmt. Daher kann man über eine selektive Auswahl nachdenken.*

Der Aufbau der Holzkohle entspricht der Struktur des Brennholzes, das etwas über die ausgedehntesten Gehölze in der unmittelbaren Umgebung der Fundstelle aussagt. Auf Grund der anthrakologischen Analyse können helle Kiefer-Eichenwälder, die in Eichen-Hainbuchenwälder übergehen, vorausgesetzt werden. Die Anwesenheit von saueren Kiefer-Eichenwäldern mit der vereinzelt Anwesenheit von der Tanne kann auf der Sohle aus Schotter und Sand erwartet werden. Das Vorkommen von Eichen-Hainbuchenwäldern ist mit Mergelkalk und Sandstein des Mesozoikums verbunden. Eher als der geschlossene Wald können lichte Weidewälder und Wurzelstockwälder erwartet werden.